

Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . .24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

Felelős szerkesztő:
SZENTESSY GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Felkérjük tisztelt tagjainkat, hogy a Szerkesztői üzeneteket nagy figyelemmel olvassák el és pedig azért, mert a beküldött összegeknél felmerült többletről vagy hiányról ott értesítjük tagjainkat, azonfelül a legtöbb kérdésre ott válaszolunk.

Munkácsy Mihály

1844—1900.

Gyászlobogókkal fekete az utca. A „Kitartás” szerkesztőségének erkélyén is fekete drapéria és fekete zászló jelzi, hogy gyászol a magyar nemzet.

Hazahoztunk újra egy halott magyart, gazdagabb lesz a temető, szegényebb az élet. Az évek óta haldokló Munkácsy Mihály örökre lezárta bágyadt szemeit. Emlékké lett, aki nem mulik el a szép nagy országos temetéssel. Az igazán nagy és az igazán magyar ember tovább él ebben az istenáldotta zsenikben szükölködő országban, ahol sok az akarat és kevés a talentum. A nemzet zömének egészséges esze fölismeri a zürzavarban az igazi nagyságot, piedestálra állítja s áhitattal emlegeti a nevét.

Munkácsy Mihály egy lesz ezek között a kevesek között. Idegen világban, szegényen, gazdagon, a kezdet nyomoruságos esztendeiben éppen úgy, mint a mikor már világszóló hirt szerzett neki a művészete, magyar maradt. Nem a külsőségekben, nem is azért, mert magyar akart lenni, hanem mert nem

tudott egyéb lenni. Reprezentálta odakünn Párisban a magyar erőt. Ha volt képviselőnk a francziák fővárosában, az Munkácsy Mihály volt. Ő benne látta Páris Magyarországot s az ő révén veszi tudomásul a világ művészettörténelme, hogy magyar mester is létezett e földön.

És mégis a művészet és mi magyarok gazdagabbak lettünk volna vele, hogyha nem örölte volna meg magát olyan gyorsan. Fiatalon halt meg. Ötvenhat esztendő a férfi életében még erőt jelent, ő pedig már ötvenhárom esztendőskorában haldokolni kezdett. Elvette tőlünk a láz, a miben dolgozott s Páris, az örületes forgatag, ami a karjaiba kapta s a daliás, gyönyörű fejü nagy embert rommá tette idő előtt. Visszakövetelni már késő.

Munkácsy Mihály 1844. október 10-ikén született Munkácson. Az édes apja Lieb Mihály, kincstári tisztviselő volt Munkácson, anyja Reök Czeczilia, az ismert Reök-családnak egyik legszeretreméltóbb tagja. A boldog házasságnak minden feltétele megvolt a szülők egyéni tulajdonaiban. Társadalmi állásuk és a 40-es években országszerte tapasztalt emelkedett szellem egyiránt közrehatottak arra, hogy a Lieb-ház központja legyen az intelligens emberek összejöveteleinek. Az apa egyike volt azoknak

a magyar embereknek, — Zsilinszky Mihály beszéli el — akik szerették a vig czimborákat és a kényelmes életet. Házánál nemcsak tisztviselőtársai, hanem a vidék legelőkelőbb családjainak tagjai is szívesen megfordultak. A magyar ősi szokásokra emlékeztető vendégszeretet okozta, hogy Lieb Mihály asztalánál jóformán mindig volt egy-egy jó barát és vig czimbora. A vendégek körül forgolódnó inasok a legjobb ételekkel és italokkal szolgáltak; míg a szellemes háziasszony, kinek előkelő modora a francia szalónokra emlékeztetett, megadta hozzá a legkedvesebb fűszert, kedveskedéseivel és kifogyhatatlan ötleteivel. Öt gyermeke volt: Emil, Aurél, Miska, Gyula és Gizella. Ezeknek illő neveltetésében találta fel legfőbb örömét; ezeknek boldogsága képezte álmainak egyedüli tárgyát és óhaját. Segítségül tartott maga mellett nyelvmestereket és nevelőnőt. Képzeteiben már előre látta fiait az alkotmányosságát kivívott ország főszereplői között, amint küzdenek a hazának szellemi és anyagi felvirágzásáért. Azonban jött egy váratlan betegség, mely megfosztá életétől, gyermekeit pedig főgyámoktól éppen abban a korban, mikor legnagyobb szükségük lett volna az anyai szív melegére és a józan ész tanácsára. A Lieb-családban végzetes fordulat állott be. A család lelke elköltözött örökre. És jóllehet az apa még egyszer nősült, a gyermekek nem kapták vissza többé az édesanyját! Időközben az apját áttették Miskolcra, hol a forradalom időszakában zilált vagyoni körülmények között meghalt. Most lettek a gyermekek igazán árvák. Emilt és Gyulát magához vette Reök Antal, borsodmegyei birtokos, aki Koburg herczegnek uradalmi tisztje volt Cserépváron. Emil ma is él Lőcsén, mint pénzügyi biztos; Gyula azonban korán elhalt, Aurélt Reök Pál karolta fel és vitte magával kaplonyi birtokára, azzal a szándékkal, hogy pappá neveli; de a szép tehetségű ifju, mint szeminarista meghalt.

Miska, gyermekkorától elszakítva testvéreitől, jóformán nem is ismerte őket. Reök István nagybátyjához került Békés-Csabára. Ott töltötte jóformán egész gyermekkorát; azt nevezte tulajdonképeni hazájának, hova a nagyvilágból örömmel vissza-visszatért és hova nagybátyja gyászos kimultáig mindenkor visszavágyott. Reök István a szabadságharcz befejezése után Csabára menekült. Tulajdonképpen ügyvéd volt; de mivel az 1848-iki küzdelmekben részt vett, az abszolút kormány semmisenek jelentette ki ügyvédi okmányát, minek következtében meglehetősen nehéz helyzetbe jutott.

Munkácsy öt és fél éves volt, mikor Békés-

Csabára került. Szép szőke fiucska. Nem volt Csabán gyermekháboru, katonásdi játék, melyben Miska részt nem vett volna. Kerítésen való átmászkálás, fakon, háztetőkön való járás nem egyszer okozott ijedelmet a házbeliéknél. Ha czirkusz vagy színésztársaság jött Csabára, Miska csakhamar barátságot kötött valamely harmadrendű tagjával, hogy annak protektor-sága alatt bejuthasson az előadásra. Ha az efféle diplomatikus érintkezésnek nem volt óhajtott eredménye, cselhez folyamodott és rendszeren beszökött valamely rosszul fedezett nyíláson. Megtörtént, hogy szőke feje akkor tűnt fel a pódium alatt, mikor éppen a kordinát huzták fel. Persze a publikum nevetett. Amit faluhelyen művészet gyanánt szoktak mutogatni, az Miskát, mint gyermeket végtelenül érdekelte. Sokszor mondta, hogy szeretne színész lenni! A képek iránt kiváló érzéket és szeretetet tanusított. A rajzolás kedvencz foglalkozása volt akkor is, mikor senki sem kívánta tőle. Iskolapajtásaival való játék közben, ha kréta vagy rajzón jutott kezébe, azonnal keresett papírt vagy deszkát, hogy valamit rajzoljon reá.

A boldog napok mellett voltak Miskának Csabán olyan napjai is, melyek reá nézve akkor nem voltak kellemesek, de melyekről mégis szívesen — bár mindig bizonyos kedves iróniával — szokott megemlékezni. Ezek az iskola-kényszer napjai voltak. Az iskola iránt tanusított ellenszenvének okai megtalálhatók édes anyja korai halálában. Az édes anyja házi nevelőket tartott és Miska el volt kényeztetve, mikor Csabára került. Könyv nélkül nem igen szeretett tanulni; a nyelvtant kerülte, számtani feladványait pedig rendszeren elvesztette. Szigoru nagybátyja ezért gyakran korholta. Esténként elővette — és számoltatott vele. De az egyszeregy nehezen ment a fejébe s rendszeren sirással végződött a leczka. Minthogy a tanítók részéről is gyakran jöttek panaszok Miska ellen, aki nemcsak gyenge tanulásával, hanem pajkosságával is boszantotta őket: Reök István komolyan elővette a fiut. Apai aggodalommal mutatott a kedvezőtlen viszonyokra, a tanult emberek szükséges voltára, a rossz gyermekeknek rendszeren siralmas sorsára. És mikor meggyőződött, hogy mindez nem elég a fiu felrázására, megkérdezte tőle, hogy mi akar lenni.

— Látod, Miska, én szegény ember vagyok, de ezt a rajtam levő kabatot is eladom, hogy kitaníttathassalak. Csak azt mondd meg, mi akarsz lenni?

Természetesen azt várta, hogy a fiu azt fogja válaszolni, hogy ügyvéd, doktor, vagy

valami hivatalnok akar lenni. A fiu azonban — ki napjai nagy részét a Reöknél lakó Juhász Ferencz szabó műhelyében töltötte — nagy meglepetésére azt felelte, hogy:

— Szabó akarok lenni!

— Az nem leszel! De ha csak iparos akarsz maradni, akkor lakatos, asztalos, vagy már efféle mesterember.

— Hát akkor asztalos leszek! — mondá határozottan a fiu.

Igy lett Miskából asztalos-inas.

Az asztalosból csakhamar szobafestő lett. És a szobafestő megpróbálgatta az arczképfestést. Az arczképek, amelyeket festett, megtetszettek Szamosy gyulai rajztanárnak, aki a tulpános ládait már megbámulta. Szamosy az asztalost magához vette s oktatást adott neki a rajz és festészet elemeiben. Szamosy ajánlólevelével jött fel Pestre a képzőművészeti társulat akkori igazgatójához, Harsányi Pálhoz, ki örömet buzgókodott a fiatalt tehetségek érdekében s mutatónak valami vázlatot kért tőle. Munkácsy néhány nap múlva elvitte hozzá első kísérletét: „A hazatért s elbeszélő honvédet“ (1864.), mely után havonként 10—15 frt segélyt kapott a társulattól. Egy ideig a muzeum képcsarnokában dolgoztatott és pedig olyan sikerrel, hogy már első kész képét a Képzőművészeti Társulat vásárolta meg nyolczvan forintért kisorsolásra. Ettől fogva gyorsan követték egymást újabb művei s a „Kukoriczapattogatás“ már a sajtó figyelmét is magára vonta.

Első képeinek árán utazott Bécsbe (1865), az ottani művészeti akadémiát azonban már egy év múlva el kellett hagynia, mert minden segélyezés híján nem tudta magát a császárvárosban fentartani. Pestre jött tehát újra, hol arczképeket, czimtablákat festett olesó pénzért és rajzokat készített az illusztrált lapok számára, megfestette „Petőfi bucsuját a szülői háztól“.

Ettől kezdve lendült fel szerencséje s megalkotta a világhírű képeit: „A tépécsinálókat“, a „Krisztus Pilátus előtt“, a „Honfoglalást“ stb. Pályája érdemes tanúság minden szegénysorsu szülőnek, ki gyermekében tehetséget vesz észre, hogy azt ápolja és fejleszse, mert sohasem lehet tudni, mely gyermek lelkében lakozik isteni szikra.

A madarak életéből.

Fölkeltek délen a nap forró sugarai; langyos szellő fujdogál a földön, tavaszi illatot terjeszt a virágzásnak indult fa és bokor. A szárnyas világ, mely biztos menedékhelyen tölté a telet, izegni-mozogni kezd mindenfelé. Az erdőben, a rét szélén, mindenütt, hol vén fák csoportot képeznek, reggelinkint és esténkint apró s nagyobb szárnyasok sereglenek össze, részint hogy bizonyos teendők felől tanácskozzanak, részint hogy közös hálót kereszenek éjjelre. Nagy izgatottság fogja el nagyját-apraját; csevegni, beszélni, szóhoz jutni akar valamennyi, egyik sem hallgat a másikra, hisz mindnyájan tudják, hogy csak az északi tájakról, a hazáról, a viszontlátás örömeiről, az utazásról, vén fákról és zöld cserjékről s több ilyen tavaszi gyönyörről kívánna szólni. Sok szónok akad ilyenkor, hallgató egy sem.

De a kis szárnyasok mégis megértik egymást s tudják, hogy a közös jelszó: »Föl, föl, a hazába!« Sereg sereg után száll el naponta a téli tanyáról, s ujjongva repül észak felé.

»Várjatok még!« mondja nekik enyelgő hangon a nap. »Vigyázzatok!« szól a szél, e világlátott legény, ki pár nap előtt még északon bolyongott. Piros rózsza int feléjük a vakító fehér falakról, illatozik a borostyán és szunyogsereg tánczol a napfényben, de mindez nem tartóztatja a vándorokat. Megérkezik a mezei pacsirta, a vidám utas, és kora hajnalban már hangos dal közt folytatja útját. Utána jönnek a pinty, seregély, vadgalamb és székács, melyek már februárban szokták üdvözölni erdeinket. Márczius első napjaiban az erdei szalonka kel vészteljes útjára, utána a bibicz, a fényes kócsag, a bubos pacsirta, lágy, ezüstcsengésű dalával; nemsokára megérkeznek a vadludak, melyeknek kiáltása éjjel mintha a fellegekből hallatszanék, majd a barázda-billegető, a rigó, a csóka, egy pár sármányfaj, márczius végén pedig a csipkematár és több apró dalnok.

Remény heviti mindnyáját, testüket megmelegíté a déli nap, szivükben a tavasz öröme él, honvágy gyorsítja röptüket.

De a szeretett haza vajjon mily előkészületeket tesz a szárnyas vándornép elfogadására? A havat helylyel-közzel megolvasztotta a nap, a patak elveté jeges kérgét s most zugva, sebesen hőmpölyög hegyről-dombról a völgy felé, a téli vetés millió zöld fejceskéje kikandikál a rögből; ennyiből áll a pompa, melyért hazatérő madaraink cserébe adják a déli tavasz fényes bájait. De hát azt gondolják, majd csak eligazodnak valahogy, addig is sok ám a végezni való. Mindegyiküknek megvan a maga zugocskája, melyet ismer, melyet föl kell keresnie, melynek gondját viseli, melyet biztosítani akar, mely tavaszi reményének tulajdonképeni célját képezi.

Az egyiknek fészke ott van valami korhatag, vén sziklafal tetején, a másiké bükkfa lombja között, vagy a mesgyében, vagy a túskebokorban, vagy a templom fedele alatt. Oda tartanak most egytől-egyig valamennyien, de minél tovább mennek észak felé, annál hidegebb, zordonabb lesz a föld; az erdőn keresztül végigbömböl az északi szél, felhők mögé buvik a nap, didereg fa és bokor, hideg, nyirkos köd borítja a tájat. Vándoraink tegnap még örömpesve közeledtek hazájok felé, de most elhallgatnak s szomoruan menhely után néz-

nek. Az északi szél lehajtja a fák koronáit, meg rázza durván a bokrokat, hópelyhek szállnak a levegőben s vad iramodással söprik a mezőt. Amelyik madárka szabad mezőn készült fészket rakni, leverten tart az erdő felé, amelyik pedig fák tetején szemelte ki lakhelyét, kétségbeesetten egy bokorban huzza meg magát. Halkan egybeszólítják egymást a rokonok: a pacsirta, a sármány, a seregély; ha együtt vannak, könnyebben daczolhatnak a zord idővel, nyomorral és inséggel. Seregesen keresik föl a nádast és a csűröket. Visszaidézik emlékükből mindama helyeket, hol tavaly védelmet, jólétet találtak s újra ott próbálnak szerencsét. Csakhogy a tél elpusztította az ős gyümölcsseit: a dér megölt mindent, az északi szél elsöpört mindent, a hó eltemetett mindent, kietlen és pusztá most a föld. A szárnyas sereg ijedten, aggódva szállong reggeltől estig; koldul a csűr előtt, de morogva fogadja őt a házórzó eb, a tyuk ott börtököl és elkapja az idegenek elől mindazt, mi jogosan csak őtet illeti, a galambpár elutasítja házából és az etetőtől az éhes tolakodókat.

És egyre aggasztóbb lesz a hontalan madárkák helyzete, annival is inkább, mert nem egy szárnyas rabló-legény hírét vevén az utasok érkeztek, zsarnok útonálló gyanánt meglesi őket a mesgyén és a virányon, éjjel pedig a bagoly repdes halkan a levéltelen fák és cserjék körül és zsákmányul ejt egyet-egyet az apró tollasok közül, melyek ott a csupasz ágakon guggolnak.

Néhány madárka jobban van védve társainál, daczol a széllal, a zord idővel, az egész ellenséges hatalommal. A sok tájat bejáró galamb nem igen szenved szükségét, a csóka, varju és szarka szintén elégre tesznek szert. A többi madár a patakot látogatja s vagy a puha parti földben, vagy a víz szélén keres egy-egy falatot; hallgatagon repdesnek föl és alá, bú epešti szívéket, gond tükrözik szemükben.

A seregély egy korhadt fára száll az útszélén és bús gondolatokba mélyed. Meglátogatja az erdőt, a faiskolát, a legelőt, hol tavaly oly boldog napokat élt. Éjjel a galambduczban alszik, vagy a parasztház eresze alá meghuzza magát s nem igen törődik azzal, hogy odakünn eső veri a zindelyt és forgószél zúg a kémény körül; reggel azután fölkeresi kedves régi szobácskáját, melyet egy évvel ezelőtt szemelt ki magának a bükk- vagy tölgyfáján, vagy valamely kerti gyümölcsfán. Gyakran idegeneket lel a lakásban, czinegék foglalták el a puha fészket, vagy talán evetke aludta ott téli álmát, vagy tán épen a legnagyobb kópé, a veréb, költözött a fészkekbe s most meghökkenve áll a küszöbön, midőn a jogszerű tulajdonost visszatérni látja. Van is a seregélynek halmaz teendője; a bitorlókat a legrövidebb úton a szabadba röpi és saját szükségletéhez képest rendezi be a fészket; e munkája közben elfelejti a hideget, a nedvességet, a gondot és a nyomort. Nagyon sok a végezni való; hol a pataknál látjuk a seregélyt, hol az erdő szélén; fölkeresi társait, mert jelszava »egyesült erővel«; benéz fájának hölgyeihez is, melyek a nádásban ülnek és a soká késő tavasz megérkezését várják. Mikor a seregély a nap fáradalmai után visszatér tegnapi hajlékába, gyakran ott látja a zsolnát, a szép s egyébkint oly előkelő madarat, amint a szarufákon kalapál és az ős óta abba bujt bogarakra vadász. A karcsu billegény estére

szintén elhagyja a fűzfákat s menedéket keres valami farésben, vagy a házfedél hasadékában, hogy ne érje éjjel a hideg és nedvesség. Alkonyatkor ünnepélyes dal hallik az erdőszéli kökénybokorból. Ma reggel megérkezett a kicsiny vörösbegy s bánnatos énekkel üdvözli a szeretett hazát.

Napok és hetek mulnak így, új vendégek jönnek mindennap, híres dalárok mindannyian, epedve, aggódva vonulnak az erdőbe, vagy a falu közelébe, várva-várják a jobb időt. Senki sem mondhatja, hányan vannak, mert nem kél hang ajkukon a rejtekben.

Az északi szél megunta végre a dühöngést, a felhők útjukra térnek, fölkel a nap a hegyek mögül és mosolyogva üdvözli a télre ráunt földet, mely hetek óta várja jöttét. S ekkor egyszerre megelevenül az erdő, a rét, a bokor és patak, s harsány madárdal száll a felhők felé. A hívó hang, mely napok óta oly halkan, oly fájdalmasan, szemérmes panaszként zengett mindenütt, ujongó örömdallá változik. Nagyja és apraja, him és nő egymás üdvözléte sietnek; csak most tudják igazán, hogy idehaza vannak, hogy ezek azok a régi tölgyek és bükkfák, melyek tavaly boldogságuknak voltak tanui, hogy ez az a régi patak hüvös habjaival, a régi cserjék édes gyümölcsükkel.

Vidám dalolással jön a mezei pacsirta és szemlét tart a verőfényes szántóföldeken; föl s alá futkos a barázdákon; fejbólintva köszönti a mesgyét, a kökénybokrot, a siető csermelyt; végre a határköre ül és kinéz a nagyvilágba. Emlékezet és a tavasz reménye szállja meg piczike szívet s midőn nyugaton a nap egy pár vörösen izzó felhőt gyújt meg, a kis madár csattogva szárnyra kel s onnan felülről hangosan hirdeti társainak, hogy reméli és hiszi és tudja, hogy itt van immár a tavasz.

És a madárkák mind elhiszik e hirt és dalolnak, ujongnak, vigan vannak; mindegyik szót kér a többitől, mindegyiknek van saját dala, saját égi öröme, melyet világgá kell bocsátani minden áron; az első világos tavaszi estén ezerhangu dal üdvözli a természet feltámadását. Megindul a munka s a kis tollasoknak ugyancsak ad dolgot a házépítés, tatarozás, a fészkek-rakás már a kora hajnalban.

Ah, hiszen már a baraczkfák virágnak, már itt van április közepe, már nem fél a madársereg a zord fagyoktól! A tavaszi szellők illatot hordanak könnyű szárnyaikon a rétről, az erdőről, s a ragyogó verőfényben itthon érzik magukat a kedves szárnyasok.

Üdvözöllek benneteket kedves madaraim; ti hoztátok a tavaszt, és titeket hozott a tavasz!

REGÉNY-ESARNOK.

A ki nem tudott kettőt szeretni.

Regény.

Irta Halévy J.

(Folytatás.)

Mikor Paszkal és Criquette másnap reggelizni akartak a szabadban s vendéglőjüket elhagyták, az ajtóban egy látogatóval találkoztak, ki nem volt más, mint a párisi színigazgató.

— Kisasszony, — szólt Criquettenek — tiszteletemet akartam tenni.

— Nálam?

— Szinigazgató vagyok Párisban. Tegnap este láttam önt a színpadon, s ha kedve van, szerződtem önt szintársulatomhoz.

— Engem és őt — felelt Criquette Paszkalra mutatva, kinek arcza hosszúra nyult.

— Vagy úgy! — mondta az igazgató. — Önök együvé tartoznak?

— Elválaszthatlanul, — felelt Criquette nevetve.

— Nagy élvezettel szemléltem önt tegnap este — szép tehetséggel bír — de ön szerelmeseket játszik s olyanokkal most bőven el vagyok látva, — szólt Paszkalhoz fordulva.

— Hát uram, talán lesz olyan szives neveinkről megemlékezni — Paszkal ur — Gilbert kisaszony és ha egyszer szüksége lenne két szerelmesre, akkor gondoljon ránk.

Mig Criquette beszélt, az igazgató nagy figyelemmel szemlélte. Így közelről, nappal, még szebbnek tűnt föl neki, mint este a színpadon, s még hozzá igen fiatal volt, a mit nem lehet minden naiváról mondani.

— Hát ha igényei nem tulságosak, talán mégis —

— Oh, mi nem vagyunk szerénytelenek! — szólt közbe Paszkal hirtelen.

— Nem, Paszkal; hirtelenében nem is mehetnénk Párisba, azt először is kellett volna mondanom. Igazgatónk, Lemuche ur, a jövő évben nyugalomba akar vonulni, már két éve tagjai vagyunk társulatának s megigértük neki, hogy nem hagyjuk el, mielőtt visszavonul.

— Az igaz — mondta Paszkal — de talán viszaadná szavunkat, ha látná, hogy jövőnk —

— Bizonyára megtenné azt, ha megkérnők, de ezt nem szabad tennünk!

— De hát mégis — —

— Nem, Paszkal, — vágott szavába Criquette nagyon erélyesen — azt nem tesszük! Igazgató ur, fogadja köszönetünket ajánlatáért, de nem fogadhatjuk el. Egy év múlva, mikor szabadok leszünk, majd irunk önnek, ha megengedi, akkor rendelkezésére állunk, viszontlátásra.

Igy hát Le Mansban maradtak és Criquette még egy évet töltött ott békés boldogságban, de mégsem élvezte az első két év zavartalan üdvösségét. Koronként valami nyugtalanság vett rajta erőt. A Szérignan gróf által előidézett válságból azonban teljesen kiépült s megint az volt, ami előbb, tudniillik a világ legszeretetteljesebb, legszelidebb és legnemesebb teremtése.

Nagyon jól beletalálta magát a kisvárosi vidéki színház nyugodt, zavartalan életébe. Lemuche papa és nővére iránti szeretete napról-napra mélyebb és bensőbb lett. Örömet meghosszabbította volna ezen időt, mely életének nyugpontját képezte, ott maradt volna e városban, hol mindenki szerette s a közönség mindig ünnepelte. Az ismeretlen, mi Paszkalt vonzotta, őt megfélemlítette.

Október vége felé ismét egy szinigazgató felkereste őket, de ez nem Párisból, hanem Bordeauxból jött és Paszkalt akarta szerződteni 600 frank havi fizetéssel. Paszkal Criquettere mutatott, mondván: »Ketten vagyunk«.

— Ah, az baj! Férj és feleség, azt nem szeretik Bordeauxban. . . . Önök igazán, szabályszerűen meg vannak esküdve?

— Nem, — felelt Criquette.

— Oh, akkor a dolog nem olyan komoly.

— Bocsánatot kérek, — viszonzá Criquette mosolyogva. — Épen olyan komoly!

— Oh nem — a közönségre nézve nem.

Nagyon dicsérte Criquettet, de hát ő nem szendét, hanem szerelmest keresett. Azonban beleegyezett, hogy Criquettet is szerződteni havi 300 frankkal. Criquette azonnal kész volt az ajánlat elfogadására, de Paszkal három napi időt kért a megfontolásra, előbb akart ama párisi igazgatónak írni, ki félévvel ezelőtt szerződteni akarta őket. A válasz csakhamar megjött, de nem volt kedvező: az igazgató 2000 frank évi fizetést ajánlott föl Criquettenek és azt a tanácsot adta Paszkalnak, próbáljon szerencsét valamelyik más párisiszínháznál.

Még aznap este aláírták mind a ketten a szerződést Bordeauxba. Lemuche papa társulatának utolsó előadása április 30-ikán 1869-ben volt. A színlapon ez állt: »Lemuche ur jutalomelőadása, ki 30 évi működése után nyugalomba vonul.« A helyárák fel voltak emelve és a bevétel 1622 frank volt.

Másnap Paszkal és Criquette éjjélkor Bordeauxba utazik. Az utolsó estét még Lemuche papánál töltötték; midőn oda jöttek, Lemuche papa dolgozó szobájába vezette Criquettet, Paszkalt Klementinnél hagyva.

— Hallgass ide, Criquette, kérésem van hozzád! Igérd meg, hogy nem utasítod vissza, amit neked adni fogok.

— De előbb tudnom kell — —

— Semmit sem kell tudnod, előbb igérd meg!

— Jól van — megigérem.

— Hát tegnap nagy hazugság állt a színlapon. A tegnapi előadás nem az én, hanem a te javadra szólt, gyermekem.

— Oh, azt nem fogadom el — Lemuche papa — azt nem!

— Megigérted,

— Igen, megigérted, de pénzt . . .

— Mindegy, megigérted és nagyon megsérténél engem, ha nem fogadnád el.

— Akkor inkább elfogadom.

— De hogy megnyugtassalak, egész rendszeresen jártam el a dologban; levontam a költségeket. A tegnapi előadás eszerint nekem nem jövedelmezett semmit, de nem is került semmibe sem. Ezen tárczában 1200 frank van.

— 1200 frank! De mit csináljak azzal a sok pénzzel? Paszkallal együtt megtakarítottunk 1000 frankot, Bordeauxban 900 frank fizetésből szintén gazdagok leszünk. Ajándékozza nekem a tárczát pénz nélkül, annak örülnék!

— Nem, csak vedd el pénztől, Criquette, kérlek, ne szomoríts meg az utolsó estén, melyet együtt töltünk.

— Akkor elveszem.

— Jól van, de még mást is mondok neked. Nézd meg jól azt a kis házat, az utóbbi három év alatt sokszor fordultál meg benne.

— Igen; és nagyon fáj lelkemnek, hogy el kell hagynom. Ön olyan jó volt hozzám, ah ne kételkedjek háladatosságomban.

— Azt nem is teszem, gyermekem, de legjobban bebizonyíthatod úgy, ha nem felejtet el soha, hogy mig én vagy nővérem életben van, ez a ház mindig otthonod marad, s hogy itt két ma-

gányos öreg él, kik szívük mélyéből szeretnek és tárt karokkal fogadnak téged, ha — ne adja Isten — egyszer elhagyottan, boldogtalanul állnál a világon, úgy hiszem, te nem fogod soha megtanulni, hogy 24 óra alatt feledni és vigasztalódni lehet.

— Arra nem lennék képes soha!

— Ha csak ugyan nehéz napokat szánt neked a sors, akkor azonnal, minden habozás és álszégyen nélkül, visszatérsz ide. Mi bizonyára veled éreznek bánatodat, de mégis boldognak éreznék magukat, hogy viszontláthatunk és nehéz sorson könnyíthetünk. Amellett maradunk, nemde?

— Igen, amellet maradunk. Ha még egyszer egyedül állnék a világon, akkor visszajövök ide.

— Légy embere szavadnak! Adj egy csókot szegény öreg igazgatónak — s légy azon, hogy boldog maradj — s nem térsz vissza.

XV.

1870. május 3-án egy fiatal nő leszállt a vonatról, mely 10 órakor Le Mansba érkezett s egy hordárnak adta át podgyászjegyét. A hordár ránézett s mondta: »Micsoda, ön megint itt van? Nem ismeri már a nagy Luisot? Nőm mosónő, önnel szemközt laktunk, s ön annyiszor cukorkát adott kis leányunknak»

— Igen, most már emlékszem. Hogy van kis leányuk?

— Köszönöm, nagyon jól! hát ön hogy van? nem igen jól, a mint látszik, úgy néz ki, mintha nem jól érezné magát.

— Fáradt vagyok.

— Hát az a fiatal ur — barátja —

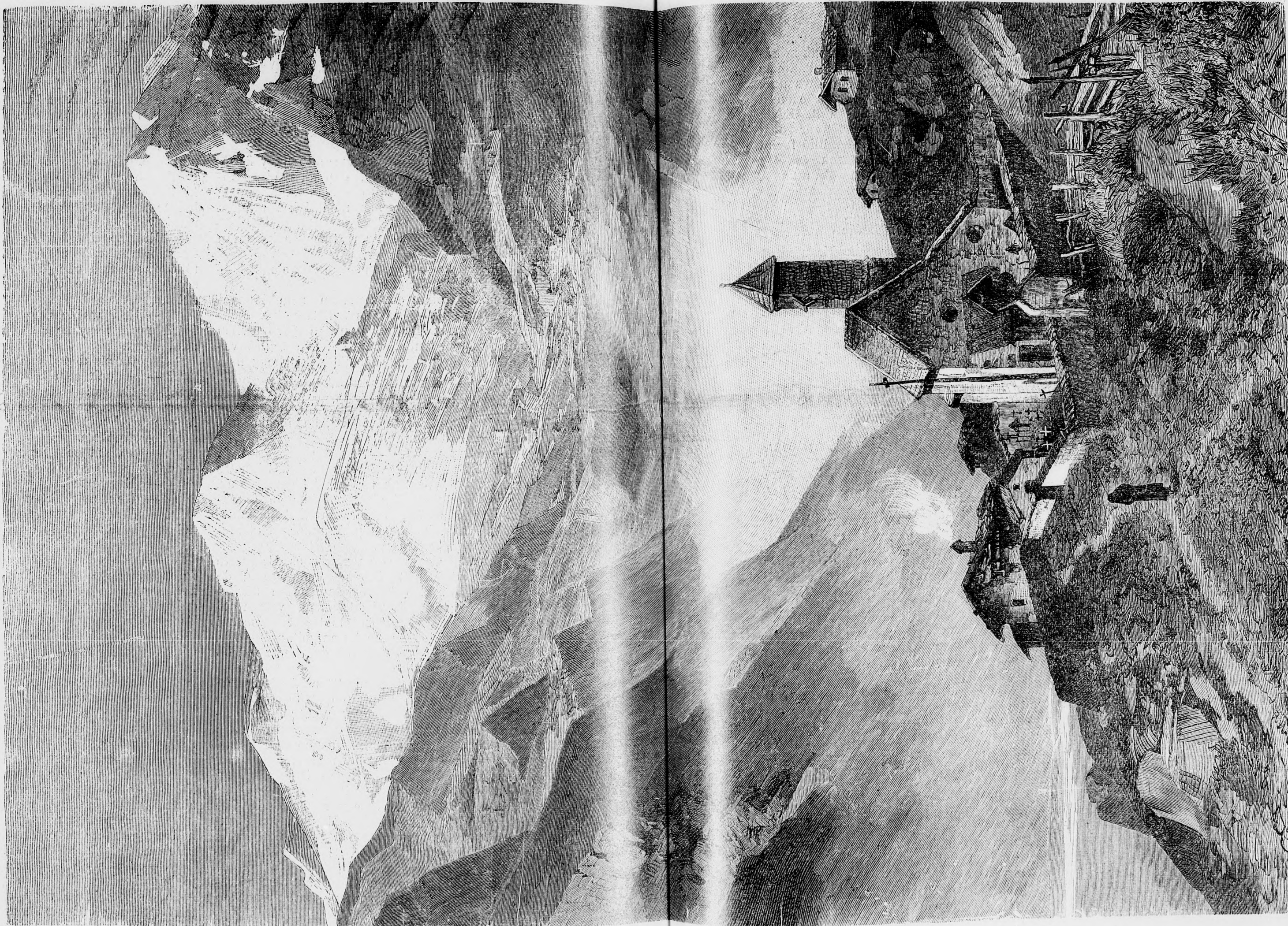
hogyan is hívják, ő is itt van? Hiszen mindig együtt voltak.

— Paszkal?

— Igen, igen, Paszkal? hogy van ő?

— Nagyon jól.

— S nem jött vissza önnel?

A havasok tövében.

— Nem jöhetett el. Küldje el podgyászomat Lemuche urhoz.

— Tudom, tudom. És ön gyalog megy — ne hozzak bérkocsit?

— Nem, nem!

— Hát csak azért gondoltam, mert olyan halvány.

— Vasuton töltöttem az éjt, a friss levegő jöt fog tenni. Viszontlátásra!

A fiatal nő elhagyta a pályaudvart és lassan ment a jól ismert utcákon Lemuche ur háza felé.

Cázar papa és Klementin épen a reggeliehez ültek, midőn az ajtó kinyílt és Criquette belépett.

— Itt vagyok!

— mondta. — Boldogtalan, egyedül vagyok, látja, hogy beváltottam szavamat. Önökhöz jöttem — szívesen látnak-e?

— De mennyire! — kiált Lemuche, magához vonja Criquettet, megöleli, megcsókolja gyöngéden, aztán következik Klementin. Olyan szívélyesen, szeretetteljesen fogadják, miszerint megfásult szíve ismét föléledt.

— Mindig itt maradsz velünk; — szólt Klementin. — Mindig, ha akarod.

— Mindig! Oh nem — csak egy ideig, míg ismét felüdülök s magamhoz térek — de visszatartom önöket a reggelitől. Üljenek az asztalhoz, kérem! Különben magam is, egy rettenetes éj után, olyan nehéz napot éltem át, miszerint nem is gondoltam az evésre, és most észreveszem, hogy mindennek dacára mégis éhes vagyok.

Criquette is velük reggelizik, és aztán, az öregek tiltakozása dacára, szólni akar.

— Később, gyermekem, később — mondják — először pihend ki magad, nyugodjál meg, ne gondoldj semmire. — Ápolni, vigasztalni és gyógyítani fogunk téged.

— Nem, — felel ő — hadd beszéljek most, önöktől akarom hallani, nem eselekedtem-e mégis helytelenül, rosszul.

— Azt nem hiszem.

— Én sem, do

mégis — hallgassanak meg. Mindenekelőtt azt kell tudniok, hogy őt nem vádolom, nem fogom vádolni soha, neki köszönhetem, hogy három évig zavartalan boldogságot élveztem — azt nem mondhatja mindenki magáról, hogy annyi ideig boldogan élt. De Bordeauxban azonnal láttam, hogy ott nem úgy lesz, mint itt volt. Először is önök nem voltak ott, s a távolban még jobban kezdtem önöket szeretni, mint akkor, midőn együtt voltunk mindennap. Önök sokkal nagyobb részét képezték boldogságomnak, mint sejtettem, míg el nem szakadtam önöktől. Azt képzeltem, hogy Paszkal mindenem, de önök is ott voltak!

(Folytatása következik.)

ISMEREK TÁRA.

Ujabb adatok a tigris természetrajzához.

Egy angol folyóirat néhány igen érdekes tapasztalatot közöl az indiai vadászéletből. A cikk írója, mint régi kipróbált vadász, egy falu környékén különböző helyeken csalétek gyanánt eleven juhokat, kecskéket vagy borjúkat kötött ki. A tigris az ilyen szerencsétlen állatokat meg szokta ölni és belőlük annyit fal föl, amennyit csak bír. Másnap éjjel pedig ismét visszatér és megeszi a maradékot. Ekkor a legsikeresebben lehet elfogni. Az említett indiai vadász tehát ezt a fortélyt használva fel, leshelyet választott magának. Alig várakozott félórát, amikor egy csapat vad kutya ügetett elő a hullaszagra. A vadász köveket dobott rájuk, mire a kutyák visszahúzódtak, de nem távoztak el egészen. Nemsokára büszke lépésben egy hatalmas tigris közeledett, nyomában a nősténnyel. Egyenesen a hulla felé tartottak, amelyből előző éjjel alaposan lakmározottak. Egyszerre hirtelen lehúzódtak, mire a kutyák észrevették őket és vonítani kezdtek. A két tigris morogva visszavonult és útjában sok majmot ijesztett fel, amelyek süketítő sikongásban törtek ki. A tigris-vadászatot a tapasztalt vadászok különben sem tartják oly veszélyesnek, mint általában hiszik, mert a tigris csak akkor támadja meg a vadászt, ha már semerre sem menekülhet. De hogy még egy csapat kutyától is megijed, újabb és lealázó adat a tigris természetrajzához. Egy másik adat az, hogy a tigriseknél, egyéb erényeik között, a kannibálizmus is el van terjedve. Egy vadászalkalmával egy fiatal tigrist sebeztek meg. Miután az idő már estefelé járt, üldözését másnapra halasztották. Másnap meg is találták a tigrist, de az egyik felét már felfalta valami állat, amely, mint a hulla körül mutatkozó nyomok világosan elárulták, csakis tigris lehetett. A vadászok a kannibál állatot, amely saját fajtájából csillapította étvágyát, hatalmukba akarták keríteni és keresésére indultak, de nem találták. Amidőn ismét visszatértek a tigris-hullához, nagy csodálkozásukra már csak a fejét és végtagjait találták. Mint a friss nyomok mutatták, a kannibál tigris időközben ismét jóllakott a hullából. Most lesbe álltak a vadászok és éjjel szerencsésen leterítették az ismét visszatért tigrist. Gyomrában megtalálták a fiatal tigris maradványait.

Öreg fák.

A paduai botanikus kert 1545-ben alapították és azóta a fák fentartására nagy gondot fordítanak.

Igy érthető, hogy a paduai kertben ritkaság számba menő fák találhatók. Van például háromszáznegyven éves *Vitex agnus castus*, háromszázötven éves *Chamaerops humilis* és kétszázhusz éves *Platanus orientalis*. Látható több fapéldány, melyek ősz-zülei a mai ritkább és ismertebb fák. Aránylag fiatal számba megy a száznegyvenkilencz éves *Ginkgo biloba*, amely kétségkívül a legöregebb példány Európában.

Egy milliárd utas.

Az 1843-ik esztendőben Angolországban mindössze kétezer mértföldnyi vasuti hálózata volt, amely husz millió utast szállított évenként. Ma a vasutak hálózata huszonkétezer mértföldet tesz s ezen a hálózaton egy milliárd utas járt, évenként. Egyik éjféltől a másikig Angolországban tizenötezer vonat szaladgál és egyetlen egy napon másfél millió forint folyik be a vasutak pénztáraiba utasok és egy millió nyolczszázezer forint a podgyászok után. A teherforgalom naponként háromszázhatvanezer forintot jövedelmez.

Nansen újabb expedíciója.

Nansen Fridtjof a nyár folyamán kirándulást tesz az északi vizekbe, hogy oceáni kutatásainak eredményeit kiegészítse, Nansen ezuttal nem azért szervezett expedíciót, hogy az északi sarkot kutassa, hanem azért, hogy a norvég tengeren fizikai és biológiai vizsgálódásokat folytasson. Nansen főcélja az, hogy új és jó eszközök segítségével a tengervíz hőfokát és fajsúlyát az összes mélységekben megállapítsa.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés! Kérjük a tisztelt tagokat, hogy minden egyes befizetésnél a tagkönyvecske számát okvetlenül felírják a seck- vagy utalvány-lapokra, mert különben a nehézkes kezelés miatt könnyen megtörténhetik, hogy igényeik csorbát szenvednek.

Divatszeszélyekről és azok okairól. A divatnak sok szeszélye között akárhány van, amely abból eredt, hogy valami előkelő személyiség bizonyos testi fogyatkozását akarta elrejteni. Így a hosszú orru cipőt, amelynek az orra néha két lábnyira is megnyult már, úgy hogy lánczocskákkal a térdhez kellett erősíteni. Plantagenet Henrik anjoui herceg találta ki, akinek az egyik lábán nagy kinövést kellett elrejtenie. I. Ferencz, amikor a páviai csatában sebet kapott a fején, haját és szakállát levágatta. És Franciaországban egyszerre eltűntek a szakállak. VIII. Henrik, aki utánozta, nagy bosszúságot okozott az öreg briteknek. És az elégedetlenségüket ki is mutatták annyira, hogy a király egy napon mosolyogva mondotta:

— Ugy látszik, hogy nagyobb a gondjuk a szakáliukkal, mint a fejükkel.

Aminek egészen különös zamata volt, olyan királynak az ajkáról, aki alattvalóinak a fejével nem bánt valami takarékosan. XIV. Lajos, akinek a fején daganatok voltak, megelégedett azzal, hogy udva-

ronczait nagy parókákkal kinozza meg. IV. Edvard angol király udvarában egy szép hölgy, csakhogy a vállán egy kis forradást elfödjön, kitalálta a szépségflastromot. Az abroncs-szoknyák úgy támadtak, hogy egy spanyol infánsnőnek erős csipője volt s mert Richelieu herceg titkolni akarta az ősz haját, Európa legfiatalabb és legbájosabb asszonyai vastag puder réteget borítottak természetes arcuk fölé és akkor keletkezett a hajpor csuf divatja. Az egyetlen kedves divat, amelyet a szükség hozott létre, a csipkés zsebkendő, Josephine császárnénak a találmánya. A császárnénak csunya foga volt. Manapság ezen nagyon könnyen lehetne segíteni, akkor még nem volt annyira fejlett a fogművészet. Hogy ezt a fogyatkozását a császárné elrejtse, mindig széles csipkével szegett batisztzsebkendőt tartott az arcza elé, amikor beszélt. Az ilyen zsebkendővel óriási luxust üzött. Volt néhány olyan zsebkendője, amelyből egy darab ezerkétszáz frankot is ért.

Végső akarat. Amerikában az emberek abban is a legnagyobb leleményességet fejtik ki, hogy halálukkal mivel okozzanak gondot embertársaiknak. Connersvilleben, az Egyesült-Államok városában élt Miss Mary Tata zongoraművésznő, akit mint művésznőt a város lakossága igen sokra becsült. A fiatal leány sorvadásban szenvedett s mikor halála óráját érezte, a következőben adta ki utolsó kívánságait: Holttestét a gyászszertartás alatt a zongorára helyezték, amely mellett egy művésztársnője üljön, aki a gyászénekeket zongorán kíséri. A gyászszertartás után a zongora összes hurjait eltávolították és az üres zongorába, amelyet ilyképpen koporsóvá változtattak át, az elhunyt művésznőt helyezték el, akit így el is temettek.

Hogyan utazik a király. Erről cikkeznek a »Figaro« bécsi levelezője. Mindenekelőtt konstatálja, hogy a királynak nem egy, de két különvonata van. Nagyon különös volna, ha ebben a kérdésben nem játszanék közre a politika. Ha már van dualizmus, annak itt is érvényesülnie kell. Az osztrák császári és a magyar királyi vonat szerkezete egészen egyforma, valamint a berendezés is; csak a czimerek különböznek. A magyar vonaton természetesen magyar czimer van, korona és paizs, az osztrák vonaton a Habsburgok czimere látható. Külföldi utakon, vagy ha a király inkognito utazik, a czimereket leveszik a kocsikról. A kocsik, ép úgy mint az udvari hintók, sötétzöldre vannak festve és arany csikokkal díszítve. Az összhatás kissé rideg, de kitűnő izlésre vall. A magyar vonatot Magyarországon, az osztrák vonatot Ausztriában használják. Nagyobb utakra rendszerint 8—9 kocsiból alakul a vonat. A vasuti személyzet és a cselédség a podgyászszal az első kocsiban foglal helyet. A második kocsiban ül Claudy udvari tanácsos, a király utazásainak igazgatója és Ő felségének személyes szolgálói. A harmadik kocsiban a felségnek van főntartva. A negyedik kocsiban föl van osztva egy nagyobb szalonra és több rekeszre a főudvarmester, a második főhadsegéd és a meghívottak számára. Az ötödik kocsiban ebédelnek. A hatodikban van a konyha. A katonai iroda és a kabinet-iroda személyzete tartózkodik a hetedik kocsiban, a nyolcadikat pedig ismét cselédség foglalja el. A kocsik valamivel szélesebbek, mint a rendes luxusvonatok, egymással ugynevezett harmonika-módra össze vannak kötve és fényesen ki vannak világítva. Egy órával az elindulás előtt a vonat készen áll és mindenki elfoglalja helyét. A

kiséret és a meghívottak a király előtt érkeznek és a pályaudvaron várnak. Így követeli a szertartás, amely a legkisebb részletekig meg van állapítva. I. Ferencz József, akinek a pontossága már közmondásos, néhány percczel az indulás előtt érkezik, barátságosan köszönti a meghívottakat, fogadja az állomásfőnök jelentését és aztán a hadsegéd kíséretében kocsijába száll. A király majdnem mindig éjjel utazik idő kiméltéért. A király kocsija hálófülkéből, dolgozó szobából alakul, egy rekesz pedig a hadsegédé. A király lakkirozott vaságyon alszik, mely valamivel díszesebb, mint az, amely a burgban van. A király szokás szerint reggel 4—5 órakor fölkel és mindjárt munkához lát. Este kilenc órakor fekszik le, még pedig szerény vacsora után. A konyhakocsik nagyon érdekesek. Egy főszakács, két segéd s egy czukrász működik a kocsiban egy asztalnok felügyelete mellett. Ez a személyzet inkább a kíséretet és a meghívottakat szolgálja, mint a királyt, aki rendkívül szerényen étkezik. — Ily módon utazott a király és császár most is Berlinbe.

Egy nyul kalandos utazása. A »Wild und Hund« című német vadászlap a következő mulattató vadásztörténetet hozta legutóbbi számában: Mintegy másfél évvel ezelőtt vadászat alkalmával abban a perczben hibáztak el egy tapsifülest, amidőn a gyorsvonat robogott el azon a vonalon. A kutyák által üzött szegény nyulacska szorultságában a robogó vonat lépcsőjére ugrott fel, és e magasabb állapotról nyugodtan fület mutathatott kijátszott üldözőinek. A siker vakmerővé tette a félénkségéről közmondásos állatot, mely a helyett, hogy menekülése után leugrott volna, nyugodtan helyén maradt és a vonattal együtt bevonult a legközelebbi állomásra. Csak mikor a többi utasokat látta kiszállni, hagyta el kényelmes helyét és egyenesen az irodába sietett, valószínűleg, hogy panaszt emeljen a személyes biztonsága és szabadsága ellen elkövetett merénylet miatt. A hivatalnokok azonban nem értették meg a négy lábú utas szándékát és valóságos hajtóvadászatot tartottak rá. A szegény nyulacska, a midőn látta, hogy nem menekülhet üldözői elől, egy sarokba huzódott, hol megfogták. A szerencsés vadászok most haditanácsot tartottak. A vérengzőbbek a hadifogoly rögtöni kivégzését és pecsenye alakban való elfogyasztását ajánlották, míg a másik és irgalmasabb fél a kegyelem felé hajlott. A különös eset emlékére kis táblácskát, melyre a nyulakaland rövid történetét írták, akasztották a fogoly nyakába és aztán utnak eresztették. Vig ugrándozással futott ki a nyulacska a pályaudvarból és csakhamar eltűnt a közeli gabonaföldön. Hogy lesz-e még kedve az efféle utazásra, azt már csak tőle lehetne megtudni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy a szerkesztői üzeneteket elolvasni sziveskedjenek, mert tekintve attól, hogy levelekre, levelezőlapokra, utalvány- vagy cheque-lapon tett kérdésekre többnyire itt válaszolunk s a beküldött pénzküldeményeket, ha több óra küldetnek, itt nyugtázzuk, gyakran általános érdekű értesítéseket is adunk, bár névre szólnak.

Bognár János, Szombathely. Littomericzky János, Budapest. Hisnyik József, S.-A.-Ujhely. Máté Mihály, Se.

gesvár. Hazlbauer József, Kassa. Beküldött 3 korona 40 fillért kézhez vettük, miután azonban tagsági jogosultsága csak 1899. június 1-től kezdődik, így májusra még csak 2 koronát kellett volna beküldeni, így számoltuk el s ezért felesleg maradt 1 korona 40 fillér. Juniustól kezdve havonként már 3 korona 40 fillért kell fizetni, a fennmaradt 1 korona 40 fillérhez tehát sziveskedjék júniusban 2 koronát (nem 3 korona 40 fillért) beküldeni, miáltal június havi illetéke kifizetve lesz. Juliustól kezdve kérjük azután havonként 3 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözlük. — *Patai Károly, Kispest.* Beküldött 2 koronát megkaptuk miután, tagsági jogosultsága már 1899. május 1-től kezdődik, ezért májustól kezdve havonként 3 korona 40 fillért kell fizetnie, hiányzó 1 korona 40 fillért tehát sziveskedjék még beküldeni. Üdvözlük. — *Balázs Márton, Maros-Ludas.* 1289. és 1290. sz. tagjainknak júniusban még csak 2—2 koronát kell fizetni, mert 1899. júliusban léptek be, 1900. július 1-től havonként 3 korona 40 fillért. Üdvözlük. Küldöttünk. — *Kiss János, Komádi.* Igen, jövő hónapban már 3 korona 40 fillért kell fizetnie, mert tagsági jogosultsága 1899. június 1-től kezdődik. Üdvözlük. — *Buda Ákos, Koskócz.* Beküldött 6 korona 60 fillért megkaptuk. Küldöttünk, legközelebb külön felkeressük. Üdvözlük. — *Wieszczyk Henrik, Kassa.* Miután tagsági jogosultsága csak 1899. július 1-től kezdődik, így még a jövő hónapra is csak 2 koronát kell fizetnie. 1900. július 1-től sziveskedjék havonként 3 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözlük. — *Vetlényi Antal, Arad.* Bármikor szivesen látjuk. Kérjük azonban néhány nappal előbb érkezését tudatni, hogy a megjelölt időben az irodában várhassuk. Legjobb a délutáni idő. Szívélyes üdvözlük. — *Rostás Sándor, Nagy-Körös.* Elszámoltuk 1900. ápril és májusra. Teljesen rendben van. Üdvözlük. — *Gottrich Sándor, Szt.-Lőrincz.* Elkönyveltük 1900. ápril és májusra. Üdvözlük. — *Gaal Nándor, Párkány-Nána.* Elszámoltuk 1900. május és áprilisra. Szívélyes üdvözlük. — *Szigethy Alfréd József, Nagy-Becskerek.* Utolsó pénzküldeményével tagsági illetékei 1900. június hó 1-éig teljesen rendben kifizetve vannak. Üdvözlük. — *Spitzer Sámuel, Budapest.* Elszámoltuk 1900. áprilisra. Üdvözlük. — *Bodó Jenő, Kézdí-Vásárhely.* Beküldött 3 korona 40 fillérből 2 koronát április hóra számoltunk el, miután arra hátralékban volt. Fennmaradt tehát 1 korona 40 fillér, sziveskedjék ehhez még 60 fillért beküldeni, miáltal májusi tagsági illetéke is kifizetve lesz. 3 korona 40 fillért csak juniustól kezdve kell havonként fizetnie, mert tagsági jogosultsága 1899. június 1-től kezdődik. Üdvözlük. — *Moldoványi Ferencz, Kiszács.* Beküldött 17 korona 08 fillért megkaptuk, kimutatás szerint elszámoltuk. Napokban külön levéllel keressük fel, addig is üdvözlük. — *Holubek Lambert, Miskolcz.* Küldött 28 korona 10 fillért megkaptuk, rendben elszámoltuk, szívélyesen üdvözlük. — *Gáspár Vilmos, Csákvár.* Beküldött 19 korona 60 fillért megkaptuk, közöltkimutatás szerint elszámoltuk, köszönjük, szívélyesen üdvözlük. — *Beránek József, Klostár.* Beküldött 3 korona 40 fillért májusra elszámoltuk, s májusra tagsági illetéke rendben is van, de mint már előbb közöltük, eddigi befizetéseim kívül, melyeket múlt év május hónaptól kezdve teljesített, 2 korona feleslege van, sziveskedjék tudatni, hogy e 2 koronát hogyan számoljuk el? Üdvözlük. — *Wiltine György, Péczel.* Elszámoltuk 1900. április és májusra. Teljesen rendben van; előreláthatólag e hó 20—25-ike között. Üdvözlük. — *Osztaic Vazul, Klobučár Márton, Orjovac.* *Weisz Vilmos, Zágráb.* Beküldött 2 koronát megkaptuk, miután azonban Ön már múlt év májusban lépett be, a tagsági jogosultsága is 1899. május 1-től kezdődik, ennél fogva e hónap, vagyis 1900. május 1-től kezdve havonként 3 korona 40 fillért kell fizetnie, sziveskedjék

tehát a május hóra még esedékes 1 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözlük. — *Bese Ferencz, Dunavarsány.* Beküldött 5 koronát megkaptuk, miután azonban Ön alapító tag, havonként nem 5 koronát, hanem csak 3 korona 40 fillér fizet, feleslege maradt tehát 1 korona 60 fillér, sziveskedjék tehát jövő hónapban csak 1 korona 80 fillért beküldeni, miáltal feleslege rendezve, a június havi tagsági illetéke is kifizetve lesz. Juliustól azután tessék havonként 3 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözlük. — *Özv. Bartha Antalné, Tóvis.* Elkönyveltük április és májusra. Üdvözlük. Küldöttünk. — *Czukali Pasqual, Sásd.* Beküldött 3 korona 20 fillért megkaptuk s ebből 2 koronát májusra számoltunk el. Önnek, miután 1899. júliusba lépett be, csak ez év július 1-től kezdve kell havonként 3 korona 40 fillért fizetni. Juniuban tehát csak 80 fillért küldjön be, ez által tagsági illetéke júniusra is kifizetve lesz. Juliustól kezdve azután havonként 3 korona 40 fillért sziveskedjék beküldeni. Üdvözlük. — *Láng József, Temesvár.* Sziveskedjék még adandó alkalommal, esetleg a jövő hónapi befizetésekor 20 fillért beküldeni, miután május hónapra csak 3 korona 20 fillért kaptunk kézhez. Üdvözlük. — *Háry József, Mezőkeresztes.* Elkönyveltük április és májusra, megfelelően intézkedtünk, köszönjük. Üdvözlük. — *Gyalay Gábor, Tószeg.* Beküldött 4 koronát a közölt módon számoltuk el, megindítottuk, üdvözlük. — *Szabó Antal, Budapest (2417).* Sziveskedjék e hónapra még 1 korona 40 fillért beküldeni, mert tagsági jogosultsága már múlt év május 1-től kezdődik. E hóra csak 2 koronát kaptunk. Üdvözlük. — *Gergely Imre, Sóllyom.* Múlt év június 1-től. Üdvözlük. — *Nagy József, Péczel.* Kézhez vettünk 3 korona 70 fillért, miután csak 3 korona 40 fillért kell fizetnie, feleslege van 30 fillér, sziveskedjék jövő hónapban csak 3 korona 10 fillért beküldeni. Üdvözlük. — *Papp Sándor, Munkács.* Elszámoltuk 1900. április és májusra. Üdvözlük. — *Cockovic István, Zágráb.* Elkönyveltük május, június és júliusra. Üdvözlük. — *Nagy István, Serke.* Igen, május és júniusra könyveltük el. Üdvözlük. — *Jury György, Budapest.* Elkönyveltük április és májusra, teljesen rendben van. Üdvözlük. — *Dékay Lajos, Kis-Maros.* Áprilisra könyveltük el. Üdvözlük. — *Gottrich Márton, Szt.-Lőrincz-Kavicsbánya.* 16 korona 80 fillért rendben megkaptuk, 672. sz. tagunk májusra még hátralékban van. Üdvözlük. — *Petyko András, Eger.* Teljesen rendben van, rendben elszámoltuk. Üdvözlük. — *Lovass János, N.-Károly.* Beküldött 7 korona 40 fillért rendben elszámoltuk. Köszönjük. Üdvözlük. — *Kertész Albert, Szaár.* 7 korona 18 fillért köszönettel megkaptuk, rendben a közöltek szerint elszámoltuk. Üdvözlük. — *Sütő András, Zemir.* Májusra elszámoltuk. Küldöttünk. Üdvözlük. — *Durgula József, Nagy-Koszmály.* Igen, a befizetés elégséges, teljesen rendben van. Üdvözlük. — *Schwarcz József, Kis-Terenne.* Miután tagsági jogosultsága csak 1899. június 1-től kezdődik, május hónapra csak 2 koronát kellett volna fizetnie, feleslege van tehát 1 korona 50 fillér. Sziveskedjék júniusban 1 korona 90 fillért beküldeni, miáltal június havi illetéke rendben lesz. Juliustól aztán kérjük havonként 3 korona 40 fillért küldeni. — *Virbán János, M.-Bogát.* Beküldött 3 korona 40 fillért, illetve 12 korona 20 fillért megkaptuk. Külön levelet irtunk. Üdvözlük. — *Sánta Donát, Segesvár.* Miután tagsági jogosultsága csak 1899. június 1-től kezdődik, május hónapra csak 2 koronát kellett volna fizetnie, feleslege van tehát 1 korona 40 fillér, sziveskedjék ezért a jövő hónapban csak 2 koronát beküldeni, miáltal tagsági illetéke júniusra kifizetve lesz. Juliustól kezdve havonként 3 korona 40 fillér fizetendő. Üdvözlük. — *Taksa András, B.-Ujfalu.* Elkönyveltük április és májusra. Üdvözlük. — *Zsigó György, Nagy-Varad.* 24 korona 92 fillért kézhez vettük, rendben elszámoltuk, üdvözlük. — *Stephan József,*

Pozsony. Elszámoltuk május és júniusra. Üdvözet. — *Neihuta Gusztáv, Nagy-Becskerek.* Elküldöttük. Üdvözljük. — *Gávay Mihály, S.-A.-Ujhely.* Elkönyveltük április és májusra. Küldöttünk, üdvözljük. — *Antal Gyula, S.-A.-Ujhely.* Elkönyveltük áprilisra, várjuk, küldöttünk. Üdvözljük. — *Miskolczy Gyula, Budapest.* Elszámoltuk április, májusra. Üdvözljük. — *Udvari Pál, Budapest.* Elszámoltuk április és májusra, miután azonban tagsági jogosultsága csak 1899. június 1-től kezdődik, csak ez év június 1-től kezdve kell havonként 3 korona 40 fillért fizetni, ezért most 2 korona feleslege van. Sziveskedjék június hónapban csak 60 fillért beküldeni, miáltal június havi illetéke kifizetve lesz. Juliustól kezdve azután 3 korona 40 fillér lesz havonként fizetendő. Üdvözet. — *Végh János, Sándorudvar.* Folyó hó 6-án a 089. sz. chequelappal 3 korona 40 fillért vettünk kézhez, miután május hóra tagsági illetéke már rendben, kifizetve van, sziveskedjék bennünket postafordultával értesíteni, mi célra küldetett be ezen 3 korona 40 fillér? — *Gyalay Gábor, Tószeg.* Beküldött 4 koronát megfelelően könyveltük el. Üdvözljük. — *Sterk József 507, Versecz.* Küldöttünk, üdvözljük. — *Pálya Mihály, R. Palota.* Megfelelően intézkedtünk. Szívélyesen üdvözljük. — *Bárdy János, Nagy-Mácséd.* Postahivatal jelentése szerint a 7251. sz. chequelappal 6 korona érkezett részünkre. Miután tagsági illetéke május hóra már rendben, kifizetve van, sziveskedjék bennünket posta fordultával értesíteni, hogy mi célra küldötte be ezen 6 koronát? — *Bauer Ignác, Budapest.* Lakváltozást tudomásul vettük, megfelelően intézkedtünk. Igen, de csakis addig. Üdvözljük. — *Schwendtner Béla, Cziffer.* Elküldöttük, reméljük megkapta. Üdvözljük. — *Ugrai János, Szarvas.* Megkaptuk, küldöttünk. Üdvözljük. — *Iltsik L. Árpád, Zimony.* Megkaptuk, köszönjük, várunk legkésőbb jövő hó 1-éig. Üdvözet. — *Trammer Gyula, Petrozsény.* Elküldöttük utánvét nélkül, kérjük az érte járó 1 korona 60 fillért beküldeni. Üdvözljük. — *Markuszek József, Kecskemét.* Elkönyveltük május és júniusra. Teljesen rendben van. Üdvözet. — *Stiller Emil, Bázias.* Megkaptuk, új tagot felvettük, teljesen rendben van, üdvözljük. — *Müller József, Sásd.* Beküldött 3 korona 20 fillért megkaptuk, ebből 2 koronát májusra elszámoltunk, 1 korona 20 fillér feleslege maradt, miután Önnök csak ez év agusztus havától kezdve kell havonként 3 korona 40 fillért beküldeni, mert mult év agusztus havában lépett be. Sziveskedjék jövő, vagyis június hóban csak 80 fillért beküldeni, miáltal június havi illetéke kifizetve lesz. Juliusban küldjön ismét 2 koronát, augusztustól kezdve havonként 3 korona 40 fillért. Üdvözljük. — *Buczko György, Kovács József, Kassa.* Elszámoltuk május, június, júliusra. Üdvözljük. — *Kerekes András, Debreczen.* Beküldött 7 korona 76 fillért megkaptuk, rendben van, üdvözljük. — *Nagy Sámuel, Debreczen.* 9 korona 40 fillért megkaptuk, rendben van, üdvözljük. — *Radó Ignác, Kis-Czell.* Kézhez vettünk 26 korona 20 fillért. Rendben van, külön levelet irtunk, üdvözljük. — *Tarr József, Birkis.* Felvettük, lapot megindítottuk, üdvözljük. — *Dániel Sándor, Banloza.* 16 korona 80 fillért kézhez vettük, vendben van. Törültük, köszönjük szives értesítését, üdvözljük. — *Kovarcz Géza, Királytelek.* Megkaptuk, elszámoltuk, küldöttünk, elküldtük, üdvözljük. — *Hlavaty József, Oroszka.* Elszámoltuk április és májusra. Üdvözljük. — *Margetsch Tivadar, Kun-Szt.-Márton.* Kézhez vettünk a 077. sz. chequelapon 2 koronát, miután tagsági jogai 1899. május 1-től kezdődnek, így e hónapra már 3 korona 40 fillér lett volna fizetendő. Sziveskedjék a hiányzó 1 korona 40 fillért beküldeni. Szívélyes üdvözet. — *Máté Kertész Mihály, Ujszékely.* Kézhez vettünk 11 korona 06 fillért. Teljesen rendben van, üdvözljük. — *Béczy Vincze, Ivancz.* 6 koronát 1146., 1147., 1148., sz. tagjaink javára számoltuk el. Rendben

van, üdvözljük. — *Horváth János, Gyanafalva.* Elkönyveltük április és májusra. Teljesen rendben van, üdvözljük. — *Dörögdy László, Czece. Horkits József, Bród. Kropf Emil, Zemir.* Beküldött 2 koronát áprilisra számoltuk el. Hátralék: május. Üdvözljük. — *Bödi Imre, Nagy-Harsány.* Megfelelően intézkedtünk. Igen, június 1-től. Küldöttünk. Üdvözljük. — *Szauer Ádám, Vinkovce.* Egyelőre csak magyar nyelven adhatjuk ki, az alapszabályokat azonban német nyelven is meg fogjuk küldeni. — *Sümeği Bertalan, Arad.* Beküldött 27 koronát Basel Ferencz ur részére elszámoltuk. Basel ur tagsági illetékei 1900. december hó 31-éig rendben kifizetve vannak. — *Egyházy János, Esztergom.* Hoffmann Sebő ur részére beküldött 3 korona 40 fillért megkaptuk. Üdvözet. — *Zalavári Béla, Királyháza.* Beküldött 20 korona 20 fillért megkaptuk. Várjuk. Üdvözet. — *Simovits József, Lipótvár.* Elszámoltuk 1025. és 3590. sz. tagjaink részére. Küldöttünk. Üdvözljük. — *Ugrai János, Szarvas.* 686. sz. tagunk javára 3 korona 40 fillér, 3010. sz. tagunk javára 5 korona 40 fillért számoltunk el. Üdvözljük. — *Vetro Lajos, Szeged.* Hiány 55 fillér, illetve a postaköltség levonásával 45 fillér. Kérjük ezen összeget beküldeni. Üdvözljük. — *Jasko György, Salgó-Tarján. Petykovszky Mihály, Nemci. Jámbor Jánosné, Schwarz Salamon, Szilágy-Balla. Rácz Dénes, Segesvár. Tóth Pál Márton, Szomajom.* Küldöttünk. Miután tagsági jogosultsága már 1899. május 1-től kezdődik, ezért e hónapra 3 korona 40 fillért kellett volna beküldeni, miután csak 2 korona érkezett be, sziveskedjék a hiányzó 1 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözljük. — *Németh Simon, Magyar-Boly.* Miután tagsági jogosultsága csak 1899. június hó 1-én kezdődik, azért e hónapra még csak 2 koronát kellett volna beküldeni. Feleslege van tehát 1 korona 40 fillér. Sziveskedjék jövő hónapban csak 2 koronát beküldeni, miáltal június havi illetéke is kifizetve lesz. Juliustól azután havonként 3 korona 40 fillér küldendő be. Üdvözet. — *Tóth Ferencz, Anina.* Elszámoltuk 1900. április és májusra. Küldöttünk. Üdvözljük. — *Godó Antal, Arad.* Tévesen értelmezték, ha a tag neje bármilyen halálozással elhal, a tag megkapja a kitüntetett összeget. Üdvözet. — *Biró Ede, Kovászna.* Beküldött 4 koronát 2013., 2892. sz. tagjaink javára májusra számoltuk el. Üdvözljük. — *Cservenyier Pál, Tószeg.* 3648., 3699. sz. tagjaink javára elszámoltuk. Üdvözet. — *Dobos Elek, Szombathely.* 39 korona 45 fillért köszönettel megkaptuk. Teljesen rendben van. Üdvözljük. — *Kiss István, Macs.* 1618. sz. tagunk részére 3 korona 40 fillért, 3407. sz. tagunk részére pedig 6 korona 80 fillért számoltunk el. Rendben van. Üdvözljük. — *Jakuberó József, S.-A.-Ujhely.* Elszámoltuk május és júniusra. Igaz, de tessék szem előtt tartani azt, hogy az egyesületnek nemcsak az egyes tagok, hanem magának az egyesületnek létérdekeit is szem előtt kell tartani. Ha jól meggondolja ezt és átérti, helyesnek fogja találni. Üdvözet. — *Deák R. József, Nagy-Becskerek,* 24 korona 10 fillért, *Magyar Dénes, Fogaras,* 11 korona 40 fillért, *Mátis Gáspár, Zilah,* 20 korona 40 fillért, *Szathmáry Károly, Uj-Arad,* 27 koronát, *Nagy Gyula, Szerencz,* 7 korona 76 fillért, *Tóth Károly, Paks,* 9 korona 90 fillért, *Bartók Béla, Oroszka,* 14 korona 37 fillért, *Könyves Kálmán, K.-Félegyháza,* 6 korona 70 fillért, *Bárdi János, Gáng,* 12 koronát, *De Rivo József, Bród,* 33 korona 56 fillért, *Polgár Sándor, Fiume,* 39 korona 74 fillért, *Grunszky Ede, Fiume,* 26 koronát köszönettel megkaptuk, rendben van, legközelebb levéllel keressük fel. Szívélyes üdvözet. — *Iván György, Kőbánya.* Beküldött 4 koronát megkaptuk; miután azonban tagsági jogosultsága 1899. május 1-től kezdődik, így ezen hónapban már 3 korona 40 fillért kell fizetnie; hiányzik még tehát májusra 1 korona 40 fillér,

sziveskedjék azt még beküldeni s jövő hónaptól kezdve havonként 3 korona 40 fillért. Üdvözet. — *Szilágyi Lajos, Budapest.* Elszámoltuk 1900. május és júniusra. Üdvözet. — *Escher Ferencz, Budapest.* Miután tagsági jogosultsága 1899. május 1-től kezdődik, így ezen hónapban már 3 korona 40 fillért kellett volna fizetnie; hiányzik tehát még 1 korona 40 fillér, sziveskedjék azt még beküldeni s jövő hónaptól kezdve havonként 3 korona 40 fillért. Üdvözljük. — *Deutsch Ármin, Fogaras.* Tagsági jogosultsága csak 1899. július 1-től kezdődik, tehát 3 korona 40 fillért is csak július 1-től kezdve kell fizetnie; május és júniusra csak 2—2 koronát. Feleslege van tehát 1 korona 40 fillér. Sziveskedjék jövő hónapban csak 60 fillért beküldeni, ezáltal június havi illétéke kifizetve lesz, júliustól kezdve pedig 3 korona 40 fillért. Üdvözljük. — *Chrien Ádám, Selmeczbánya.* Május és júniusra most már teljesen rendben van. Üdvözljük. — *Caltin János és Calina, Kornia.* Teljesen rendben van. Üdvözet. — *Méda István, N.-Szombat.* Elkönyveltük 1900. május, június és júliusra. Üdvözet. — *Paulicsek József, Nagy-Rócze.* Elkönyveltük május és júniusra. Üdvözet. — *Nagy András, Mező-Peterd.* 1900. június 1-ig teljesen rendben van. Üdvözljük. — *Werner Dániel, Zágráb.* Elszámoltuk május, június és júliusra. Üdvözet. — *Mérész György, Versecz.* Elkönyveltük április és májusra. Üdvözljük. — *Pekurás Simon, Soborsin.* 8 korona 40 fillért megkaptuk, 522. sz. tagunk részére 5 korona 40 fillért és 436. sz. tagunk részére 3 korona 40 fillért számoltunk el; június 1-ig teljesen rendben van. Üdvözet. — *Till Károly, Ferenzváros.* 6 korona 80 fillért rendben elszámoltuk. Üdvözet. — *Sági Lajos, Ilyó.* 20 korona 40 fillért megkaptuk, 1900. november hó 1-ig teljesen rendben van. Szívélyesen üdvözljük, jó kívánságait köszönjük. — *Berzényi Nándor, Murány.* Beküldött 10 koronát a küldött értesítés szerint számoltuk el. Üdvözet. — *Udria Agapie, Kornya.* Megkaptuk. Küldöttünk. Üdvözet. — *Szabó Miklós, Zólyom.* Sziveskedjék e hóra még 1 koronát beküldeni, miután csak két koronát kaptunk kézhez; tagsági jogosultsága 1899. május hó 1-től kezdődvén, 1900. május 1-től havonként 3 korona 40 fillért kell fizetnie. Üdvözljük. — *Hulmann János, Petrozsény.* 016. sz. lappal 2 korona 50 fillért kaptunk; miután csak 2 koronát kellett volna beküldenie, így jövő hónapban csak 1 korona 50 fillért sziveskedjék küldeni, miáltal rendezve lesz. Üdvözet. — *Dézsy Imre, Munkács.* Kérjük szíves elnézését, óriási a munkánk, a napokban válaszolunk. Szívélyesen üdvözljük. — *Schiller Miksa, Meczenzéf.* Elszámoltuk 994., 3722., 3723. sz. tagjaink javára; miután azonban a 994. sz. tagunk tagsági jogosultsága már 1899. május 1-től kezdődik, így ezen hónapra már 3 korona 40 fillért kellett volna beküldeni, sziveskedjék a hiányzó 1 korona 40 fillért még elküldeni s ezentul részére havonként 3 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözljük. — *Zadrovic Stevo, Kostajnica.* Beküldött 4 koronát megkaptuk, miután azonban tagsági jogosultsága már 1899. május hó 1-től kezdődik, így ez év májusra már 3 korona 40 fillért kellett volna fizetnie. Hiányzik tehát májusra még 1 korona 40 fillér. Sziveskedjék ezt beküldeni s ezentul havonként 3 korona 40 fillért küldeni. Üdvözljük.

Keresk. törvényszéki legbejegyzett kiegyezési iroda

Budapest, Bécs, **Fellner és Goldschmid** Bécs, Budapest,

BUDAPEST, IV., régi posta-utcza 4.

Elvállalja fizetésektelen cégek kiegyenlítését, diszkrét és megbízható információkkal szolgál. Elfogad pénzbahajtást illető megbízásokat, kultiválja a diszkrét kényes kutatásokat. Elvállal mérlegeléseket és az üzlet bármely frázisában mérvador értesítéssel szolgál.

10.000 frt tiszta nyereséget

a legkisebb rizikó mellett elérheti bárki évenként, aki egy

biztos, és az egész Osztrák-Magyar birodalomban engedélyezett értékpapírok kihasználására alakult egyesületbe

mint tag — belép.

Havi hozzájárulás 6 frt, fél rész 3 frt.

Tagsági feltételeket (prospektust) ezen **nagyon szolid** egyesületre nézve ingyen és bérmentve küld (Porto: levél 10, kártya 5 kr.)

AMSTERDAM, A kereskedelmi és Nicolaas Witsenkade 13. hitelbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Ajánlatok német nyelven kéretnek.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatam, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 korona 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecikkek-kereskedésben

Főraktár: Török József gyógyszerháza, Király-utcza 12.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: GÓTH GYULA, illat- és piperecikkek-nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szétküldési raktára **DOBÉ NÁNDOR,** uri-, női- és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utcza 27

Czimbalmaim az ezredéves kiállításn kitüntetve.

Szalon-czimbalmok

pedálos, barna vagy feketében, kitűnő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kaphatók. — Alapos tanítást is elvállalok, havonta 8 frtért.

➔ Árjegyzéket bérmentve küldök. ➔

JEGESI GÉZA

műokleveles czimbalomkészítő és a vaskoronás czimbalom feltalálója

Budapest, VII., nefelejts-utcza 43. sz.

készítési telepen.